

Et miskendt geni?

Om Jørgen

Det følgende har jeg skrevet til mine børn.
For at det ikke skal gå tabt har jeg lagt det ud på denne side.
Andre må selvfølgelig gerne kigge med.

Lidt efter lidt kan jeg vel tegne et billede af jeres far.
Nu er der gået mere end 20 år, siden jeg sidst så ham, og mere end 10 år, siden jeg hørte noget videre om ham, så, nu kan jeg vel holde det ud, det at få fortiden ind på livet.
Jeg må huske at spørge Gudrun, hvad hun har af stof, for hun har en formidabel hukommelse for mennesker og deres gøren og laden.

Jeg ved, at Jørgen var min bror Kajs bedste kammerat, og der går mange historier om dem. De fleste har jeg glemt eller fortrængt, fordi jeg blev drillet skånselsløst af Kaj. Mange af hans ondskabsfulde drillerier har mærket mig – næsten – for livstid. Undskyld, Kaj, men sådan var det. Du blev et anstændigt menneske, næsten for pæn, da du blev voksen.
Nå, men tilbage til Jørgen. Han var den, mine søskende betragtede som deres rigtige og gode storebror, hvis jeg har forstået det rigtigt.

Jeg bliver nødt til at springe i det, for sådan dukker minderne op. Og jeg vil forsøge at fortrænge de dårlige, for der er ingen grund til at rippe mere op i alt for velkendt stof.

Jørgen var lidt af en opfinder. Han troede meget på sig selv, efter min mening. Det er nu ikke så sikkert. Men i hvert fald: Da vi engang skulle holde ferie med alle drengene, satte han sig ved symaskinen og syede, først et telt, derefter betræk til køjesenge (til drengene), som han selv svejsede sammen.
Hans arbejde med at bygge en plasticjolle gik derimod ikke så godt. Jollen blev der arbejdet på i lange tider, men da den skulle i vandet, tippede den rundt, og der blev aldrig talt om den mere. Det var så frygtelig pinligt, og jeg tror bestemt, han syntes han tabte ansigt ved den lejlighed.

Nej, jeg husker alligevel bedst alle de dårlige ting, så jeg slutter nu.
(271206)

Næste dag:

Da bedstemor fyldte 60 år, var hun netop hos os. Måske har Anders været nyfødt. Nej hun har bare villet fejre hans og sin fødselsdag, den 15. februar. I hvert fald lavede Jørgen lagkage med 60 lys i til alles store forundring.

Han var meget glad for mine forældre og havde også altid været som et ekstra barn i huset. Hjemme blev han herset med af faderen, fordi han ikke klarede sig godt i skolen. Dette medførte, at han efter en realeksamen, som han kun lige netop bestod, tog hyre på et skib, hvor han var eneste mand ombord foruden den fordrukne skipper. Senere kom han ud med skoleskibene. Og endelig tog han en fin søofficerseksamen, der gjorde ham i stand til at søge jobs som styrmand.
På en af sine orlovs aftalte han stævnemøde med mig, skønt jeg var enlig mor med Christian. Det endte med forlovelse, at vi flyttede sammen i et gammelt sommerhus i Rungsted, og at han måtte af sted ud at sejle for at tjene penge til den lille menage, som hurtigt blev udvidet, først med Thomas, så med Anders. Da Jørgen savnede sin familie, søgte han ind i søværnet. Det var til en meget ringe gage. Når jeg lagde budget for det følgende år, så kunne pengene ikke slå til både til faste udgifter og til at leve for. I en periode

var Jørgen meget opslugt af en ide om at udvandre til - Australien; men hans kone spændte ben for det. At Jørgen derved kunne have undgået at blive 'sin fars søn' i firmaet, det har jeg først for sent indset. Tanken om at sidde i en udørk kun omgivet af får og med hundredvis af kilometer til nærmeste nabo, den tanke var uudholdelig, simpelthen.

I sin fritid arbejdede Jørgen på sin fars fabrik med forskellige projekter og blev efterhånden selvlært smed. Det gjorde ham i stand til at søge rigtigt ind i firmaet, og han fik ret snart tilbudt stillingen som direktør for en fabrik, som skulle være underleverandør. Jørgen var med til at bestemme sig for en by i provinsen og en passende virksomhed blev derefter købt. Den underliggende årsag til, at han/vi søgte langt væk, var, at vi var bange for at lade drengene vokse op i den forstad til København, hvor vi boede, og som havde et narkomiljø, sådan sagde man i hvert fald.

Her var der i forvejen en arbejdsstab, som man kunne overtage.

Jørgen var meget elsket af sine arbejdere. Han indførte ganske vist differentieret løn, men de arbejdede godt, så længe det varede. Af og til måtte en afskediges, og det tog meget hårdt på Jørgen. Han tænkte på den pågældende arbejders familie. Til jul holdt han en kæmpe julefrokost for alle de ansatte – og deres koner. De skulle også med. Det var Jørgens opfattelse af ligeberettigelse!

Da der kom færre ordrer til fabrikken, hyrede Jørgen et sjak, som skulle bygge om på vores gamle bondegård, som var ret forfalden og trængte hårdt til ombygning. Disse arbejdere var for dyre og fik gælden i virksomheden til at stige. Men så slap Jørgen for at fyre dem!

Gården blev de første år drevet som landbrug, og hele familien hjalp til med at høste, de fleste dog uden større begejstring. Der blev også købt gæs, senere grise og en enkelt hest, som Margrethe kunne ride på. Jørgen var lidt af et multitalent. Han var et sproggeni. Han var opfinder og kunne lave så at sige alt med sine hænder.

Engang byggede han en garage helt fra grunden. Og diverse indkørsler.

Han fandt på mange ting, fx at ryge fisk selv (Lild Strand).

Han kunne selvfølgelig også tapetsere og male.

Heldigvis kunne Jørgens mor se alle hans gode sider, og faren fik efterhånden mere respekt for ham.

Det var utvivlsomt for ikke at opdrage Jørgen til at blive en 'fars søn', at gamle Thomas behandlede ham så strengt. Jørgen blev desværre modarbejdet af de andre direktører i firmaet. Og desværre holdt Thomas Schmidt med dem og ikke med Jørgen. Bare en gang imellem. Andre kan ikke vide, om alle Jørgens ideer var lige vilde, men de fik aldrig en chance.

Når jeg ser 'Krøniken', genkender jeg Thomas Schmidt i Kaj Holger og Jørgen i Erik. De er som digtet over de andres liv.

Engang hvor det så rigtig sort ud, havde Jørgen planer om, at vi skulle udvandre til Australien!!! Det var jeg forfærdet over. At bo milevidt fra andre mennesker og kun have får omkring sig. Han havde i flere år svoret, at han aldrig ville ind i farens firma. Men det blev til sidst den eneste udvej. Slut for i dag . . .

301206

En enkelt erindring mere. Det var en af bedstemors gode historier, hvordan hun ankom til Virum, hvor et barn var undervejs. Det kan jo kun have været Margrethe. Hele køkkenbordet flød med blodige klude, og bedstemor blev forfærdet, indtil hun opdagede, at det var en kvart ko og ikke menneskeblod. Jørgen havde – meget belejligt – bestilt kød, så der ville være nok til at ernære familien i lange tider. Og praktisk som han var, kunne han sagtens ordne den lille affære på egen hånd. Ovenpå lå hendes datter med veer, og jordemoren blev hurtigt tilkaldt. Og alle var glade, da Margrethe endelig ankom. Til forklaringen hører, at M vist kom lidt for tidligt. Måske husker jeg helt forkert, men der er vist ingen andre, der kan huske netop den episode. Måske Christian.

071207

Blandt alle Jørgens talenter har jeg glemt at nævne, at han var en fremragende kok. (Var det derfor hans kone aldrig blev det?)

Nogle af de første gæster var kaptajnen med frue og maskinmesteren fra det sidste skib han sejlede med. Det må have været M/S Bjørn Clausen. De skulle beværtet med 4 retter, men da gæsterne var gået, opdagede vi nu, at den ene ret havde vi glemt at servere.

Engang, da vi skulle have spidserne i firmaet til middag, blev jeg grundig instrueret i, at jeg endelig ikke måtte sige, at jeg kun havde gjort rent og dækket bord, men at det var ham, der havde lavet maden! Det var vel for flovt.

Uddrag af brev fra Gudrun:

Jeg har lovet at skrive om Jørgen, men jeg kan for øjeblikket ikke huske noget som helst tilbage i tiden. Jeg flyttede meget tidligt hjemmefra og boede længe andre steder, hvor jeg næsten ikke havde kontakt med jer. Fx besøgte jeg jer ikke i mange, før drengene var store i Virum, derfra husker jeg faktisk kun dig, for Jørgen var der næsten ikke. Det er faktisk ikke mig, der kan huske så meget, men måske snarere Inger. Jeg troede, jeg kunne, men det er for lang tid siden og mest, da jeg var barn.

Fra et andet brev:

Kære Olga! For det første, kan jeg huske godt om Jørgen.

For det andet forstår jeg godt, hvorfor du ikke er meget for at drage ting frem fra fortiden.

Sådan har jeg det faktisk også.

Det du allerede har skrevet, er så flot som noget.

Hvis jeg kan, vil jeg gerne skrive noget, men måske kan jeg ikke, for jeg har så meget at skulle glemme om min fortid.

Jeg græd, da jeg læste det, du havde skrevet og Lars Peter spurgte mig, om hvorfor.

Jeg måtte så indrømme, at alt, hvad du skrev, gik lige i mit hjerte. Jeg elskede min ven/storebror Jørgen, da jeg var barn og ung og indimellem også som voksen, men der var jo mange ting, jeg så, som var at du blev undertrykt som datidens kvinder næsten altid blev.

Det brød jeg mig ikke om.

Derfor blev jeg så ambivalent overfor Jørgen.

Min kvindebevidsthed var lige vågnet.

Jeg kunne skam godt se alle de sjove ting, han kunne finde på, som at modtage en hel masse kyllinger med fjer på og sammen med mig give sig til at flå dem i en sky af fjer og kogende vand i Virum. Men det var alligevel med et gran af forvirring fra mig, for var han egentlig da manisk? Var det godt?

Sjovt var det for mig under alle omstændigheder. Det syntes du ikke, og det kan jeg godt forstå.

At være gift med en person, der af og til bliver manisk, er en meget anstrengende sag. For han er jo så sjov! Det er manikere ofte.

Bagefter kommer jo de negative perioder. Du kan være evigt forvisset om, at jeg også er klar over, at Jørgen var et uopdaget tilfælde af en manio/depressiv person.

Hvor er det synd overfor jer begge. Måske vil dine børn kunne forstå dig/jer, når du fortæller dem, at dine søskende også i 'Krøniken' kan se din mand/deres far og deres farfar.

Jørgen var flot som søofficer trods den usle løn. Det var 10 - 15 år før tiden på Ærø

En redningsmand

Mens vi boede på Ærø, havde vi en rigtig god nabo, Anna hed hun. En simpel bondekone, men absolut i særklasse.

Hun forstod godt, at det var en stor omvæltning for mig at være flyttet til øen. Også at det ikke var sjovt at være hjemmegående hustru, selv om hun selv var det. Anna havde en spændende hule nede ved stranden. En sjælden gang nåede Jørgen også at se den. Den var bygget op af sand og sten, og tang og andre lettilgængelige naturmaterialer. Også drivtømmer. Den var i flere etager, og det var lidt af en opgave overhovedet at komme ind i den.

Men så skete katastrofen. Annas mand, Erik, brændte halm af, som man gjorde dengang (for nogle og 30 år siden.)

Vinden drejede og fik fat i Annas hytte. Den brændte ned. Anna var grædefærdig.

Da viste Jørgen sig som hendes redningsmand. Han fik i huj og hast flikket en ny hytte sammen til Anna. Den lignede ikke den gamle ret meget, men det fik Anna hurtigt rådet bod på, med sten og strandskaller. Hun var dybt taknemmelig for Jørgens indsats. Tænk engang, at han gjorde dette for den skøre, men hjertevarme, gamle kone.

Hun glemte det aldrig.

301010

Og her er Jørgen i Schweiz for 45 år siden, da Margrethe var baby